

Kiállítás Aszódon

A Hrabal-galaxis pillanatképei

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága aszódi Petőfi Múzeumában 2005. szeptember 16-án 18 órakor nyílik a Múzeum és a Fekete Ökör Baráti Kör rendezésében Hrabal nyomában címmel kiállítás. A tárlaton láthatók Ladócsy László táblaképei, akvarelljei, Odler Zsolt fotói és multimédia programja, Asztalos Tamás „diafilmje” és szövegei, továbbá megtekinthető és használható egy stilizált prágai söröző működő sörpulttal, kiszolgálással.

Odler Zsolt: Délelőtt az U Horkýchban

A kiállítás gondolata hermeneutikai alapokon nyugszik. A hermeneutikának, mint az értelmezés tudományos módszertanának egyik legnagyobb XX. századi teoretikusa, Hans-Georg Gadamer rendszerében az alkalmazást a hermeneutikai folyamatnak épp úgy szerves alkotórészeként jelölte meg, mint elődei korábban a megértést és az értelmezést. A kiállított festmények, fotók, tárgyak és szövegek létrejöttét ez a hármasság motiválta. Munkánkat Hrabal életművében e hármasság jegyében az hatja át, amit Hegel úgy fogalmazott meg, hogy „a

szellem élete abban áll, hogy a másfélben felismeri önmagát”. Tetszik számunkra Hans Robert Jauss kijelentése, hogy a történetileg távoli szöveg értelmének visszanyerése, „nem egyedül eredeti horizontjának implikációiból bontakozik ki, hanem ugyanilyen mértékben az értelmező tapasztalatának későbbi horizontjából is.” Továbbmenve ezen az úton Alfred Schütz gondolata is a miénk, azaz – az intencionális objektumok nem úgy dolgai a külső világnak, ahogyan léteznek és amilyenek valójában, hanem úgy, ahogyan nekünk megjelennek. Maga az észlelt intencionális objektum, temérdek implikációt hordoz magában, amelyek rendre explicálhatók – egybevág azzal a szándékunkkal, ahogyan megközelítjük Hrabal életművét. Talán Roman Ingarden fogalmazta meg a felfogásunkhoz legközelebb álló módon az irodalmi kommunikáció lényegét, mikor azt írta, hogy „az irodalmi mű létheteronóm képződmény, mely a létautonomia értelmében semmi... és mégis csodálatos külön világ, bár keletkezését és létezését csakis nekünk köszönheti olvasóknak”. Itt már bent vagyunk a kiállítás termében, ahová Paul Ricoeur szerint „az olvasás (esetünkben a kiállítás befogadása) azzá a batyubállá változik, amelyre a szerző a szavakat (mi az alkotásainkat), az olvasó (a kiállítás szemlélője) pedig a jelentést hozza!

Bejártuk mindazon helyek javát, ahol Hrabal megfordult, élt, alkotott. Voltunk Polnában, Nymburkban, Kladnában, Kerskóban, Hraňskóban, fölkerestük a prágai „irodalomtörténeti helyeket”: épületeket, munkahelyeket, kocsmákat – a teret, s magunkra szabtuk novelláit, regényeit, így megsejtettük azt az Ő idejét is. Nem Hrabal lekiállapotába, hanem abba a perspektívába igyekeztünk belehelyezkedni, amelyben a mi „prágai Vergiliusunk” a műveit megalkotta. Ezen a ponton válik érthetővé Ricoeur kijelentése, mely szerint „Nincs múlt idő, jelen idő, jövő idő, hanem csak egy hármasság jelen van. Eljövendő dolgok jelene, elmúlt dolgok jelene és a jelenvaló dolgok jelene”. Ebben a hármasságban jelenben tulajdonképpen virtuálisan találkozunk az író olvasójával. A virtuális szerző, azaz az implikált szerző az, akire az olvasó a szöveg jegyeiben ráismer. A valóságos egyéniség irodalmi, színlelt változatának minőségéből következtetjük ki, fogalmaz Ricoeur, majd fölteszi a kérdést: „Bevezethető-e az implikált olvasó kategóriájára?”, aki egyébként mi magunk vagyunk, s akin a valóságos olvasónak a szöveg utasításai által kijelölt szerepét kell értenünk. A szerző és az olvasó igazából csak akkor értik meg „egymást”, ha hasonló a horizontjuk. Mi úgy gondoljuk, hogy Hrabal az általa átfogott és szemlélt tér-idő-történelmi eseménysor konstellációt nagyon hasonló látószögből fogalmazta meg, mint ahonnan mi is értelmezzük a világot. Ezen a ponton Jauss kérdése is világossá válik, mely a korábbi Mit mondott a szöveg? kérdést átfogalmazta a Mit mond nekem a szöveg? és a Mit szólok én a szöveghez? kérdéssé. Munkánk, ezen utolsó kérdés egyfajta tovább gondolása festmények, fényképek és szövegek formájában.

Asztalos Tamás az aszódi Petőfi Múzeum igazgatója

Ladócsy László: Városka, ahol megállt az idő (gesso, vászon, tempera, arany – 60x80)

Konecsni György plakátművészete

Annak ellenére, hogy Konecsni György neve jól ismert, pályája tele van rejtélyekkel. Hogy lehet, hogy a volt Rudnay tanítvány szinte egycsapásra váltott át reklámgrafikára főiskolai tanulmányainak befejezése után? Több festő foglalkozott plakáttal a harmincas években a megélhetés biztosítása céljából, de egyik sem váltott műfajt ilyen kizárólagosan. Hogyan térhetett

át a választékos, klasszicizáló hangvételű idegenforgalmi plakátok és a tárgyilagos kereskedelmi reklámok szerzője a szocreál nyelvezetére a plakátban és a festészetben is 1949-től? Mi történt a plakáttervezésből való visszavonulás éveiben? Konecsni 1958-tól kibontakozó, ismét több szálton futó munkássága látszólag megint a semmiből pattant elő, rejtélyes, hogyan talált rá a mester az 1950-es, 1960-as évek fordulóján a legaktuálisabb hangúterre, a tasizmus és a szürrealizmus tanulságainak beépítésére fantáziaterveiben és grafikáiban?

Konecsni pályafutásának első szakaszát mutatja be a kiállítás, s ezek kapcsán keresi a katalógus tanulmánya a válaszokat az e korszakra vonatkozó kérdésekre. Reklámtervei közül a harmincas évek alkotásai a legismeretbellek: a költői fürdőplakátok, a népművészeti színességét beolvasztó idegenforgalmi plakátok, a síkszerű, egzakt, szerkezetes megoldású, humorral fűszerezett kereskedelmi plakátok. Jól ismertek a közvetlenül a második világháború után készült, újjáépítést sürgető, társadalmi feladatokat hirdető, a Kommunista Párt, a Nemzeti Parasztpárt megbízásából készült plakátjai is, melyekben a háború borzalmaival a metafizikus festészetből kölcsönzött látomásos világ érzékelteti, az építést és a politikai propagandát jelszerű, sűrített kompozíciók öntik formába. Már 1949-ben közölték őket angol és német reklámgrafikai évkönyvek, szaklapok, melyek harmincas évekbeli munkáira is felfigyeltek. Konecsni munkásságának tragikus paradoxona, hogy sok kiváló plakátja csak terv vagy festmény formában létezik. Több kinyomtatott plakátját is újralfestette egyes kiállításokra, mert jóvá akarta tenni a nyomda hibáit és a megrendelő vagy a zsűri beavatkozását.

Az 1968-as életmű-bemutató (Múcsarnok) és az 1976-os emlékkiállítás (Magyar Nemzeti Galéria) óta először találkozhat a közönség - a múzeum plakátgyűjteményében található nyomtatványokkal együtt - ezekkel a művészen „megfestett ötletekkel” és több látványos, ám eddig ismeretlen reklámtervvel, hála a hagyatékok rendkívüli odaadással gondozó örökösöknek, akikről számos mű a közelmúltban került a Magyar Nemzeti Galéria plakátgyűjteményébe. Ők bocsátanak rendelkezésre a bemutató alkalmából számos, a művész személyét, szakmai sikereit közelebb hozó fotót, dokumentumot is.

Az október 20-án nyíló kiállítás a jövő év márciusáig látogatható majd a Magyar nemzeti Galériában.

Szlovák kortárs alkotások

A pozsonyi székhelyű Első Szlovák Befektetői Csoport gyűjteményéből összeállított kiállítást a kollektív koncepciójának szerzője és annak kurátora Zuzana Bartošová művészettörténész állította össze, aki 2000-ig az AICA Szlovák szekciójának elnöke volt. Az anyag súlypontját a 70-es, 80-as évek nem hivatalos művészetéhez tartozó alkotók művei alkotják. Ezen túlmenően a kiállítás célja a szlovák képzőművészet egységének és egyúttal nemzetköziségének bemutatása. A gyűjteményt több szlovákiai galériában, valamint külföldön (Prága, Bécs, Passau, Krakkó) is bemutatták már.

Három részletesebben is bemutatott életmű ad mélyebb betekintést a kortárs szlovák képzőművészetbe, a nemzetközi művészeti életben is ismert J. Čelibská, A. Mlynáreik és J. Koller. Melleztük a 60-as évek informel irányzata, az új figuráció (J. Jankovič), a gesztuális absztrakció, a pop-art (S. Filka, J. Čelibská) a művészet pluralizmusát képviseli. Ebben tehát nemcsak az introvertált és egzisztenciális irányzatok játszottak jelentős szerepet, a lírai absztrakciótól a figuratív expresszióig, hanem továbbiak is, amelyek az alkotás racionális kiindulópontját az avantgard világnézettel ötvözve alkalmazták. Így

nagy hatása volt a konstruktivizmusnak is (A. Klimo, J. Bartusz), aminek kiemelkedő női alkotói A. Miertušová, T. Klimová és D. Binderová. A kiállítás bemutatja M. Dobeš mozgás- és fénykompozícióit is.

Az akció- és konceptuális művészetet (R. Sikora, P. Bartoš, A. Mlynáreik, J. Koller, D. Tóth, J. Meliš) a hivatalos kultúrpolitika Csehszlovákia megszállása után (1968) elutasította. De az elutasított művészek között volt I. Štěpán experimentális objektumaival, V. Havrilla és individuális mitológiája valamint M. Bartuszová installációi.

A 70-es - 80-as években további alkotók is megjelentek a nem hivatalos művészet színpadán, akik festéssel, rajzzal és grafikával foglalkoztak (M. Mindroch, D. Fischer és M. Boěkay, illetve V. Kordoš) fotografált akcióival a múlt műalkotásait tette magáévá.

A kiállítás bemutatja a festészet újjászületését a fiatalabb alkotók, S. Bubánová, I. Csudai és L. Teren műveinek segítségével. A fiatalabb generációhoz tartozó alkotók installációs művészetét I. Németh munkája képviseli.

A kiállítás szeptember 21-ig tekinthető meg az Ernst Múzeumban.

Nemzetközi művésztelep Csapokon

Az 1990-ben alakult Hungarian Multicultural Center, Inc. (HMC) non-profit szervezet célja nemzetközi kulturális csere létrehozása. Alapító tagja és igazgatója Széchy Beáta.

A HMC az első művésztelepet 1995-ban szervezte Magyarországon fiatal amerikai művészek részére. Minden művésztelep végén helyi kiállításon mutatják be a telepen készült munkákat, minden második-harmadik évben pedig egy összesítő kiállítást rendeznek a Vizivárosi Galériában. A HMC az idén három alkotótábor/szemináriumot szervezett.

Januárban 24 művész jött el Budapestre a világ minden tájáról, 10 napra. A szeminárium végén kiállítást rendeztek a Nádor u. Galériában.

Június 27-től július 23-ig Csapokon *Elen Feinberg*, USA (festő), *Scott Ponemone*, USA (festő), *Sara Shoemaker Lind*, USA (fotó), *Erica M. Hedgecock*, USA (festő), *Kae Mizukoshi*, JAPAN (fotó), *Stephanie Dean*, USA (fotó, író), *Loren Marquardt*, USA (rajz), *Roberto C. Salas*, Mexiko (festő), *Matthew Board*, USA (festő), *Anthony Marchetti*, USA (festő), *Dana Goodman*, USA (szobrász), *Kent Alan Kapplinger*, USA (festő) és *Eunice Kapplinger*, USA (festő) részvételével zajlott a program.

Július 25-től augusztus 20-ig *Jason Bladzinski*, USA (festő), *Kevin Gillette*, Anglia, *Patricia Gould*, USA (textil, fotó), *Rebecca Drobis*, USA (fotó), *Robin Ann Walker*, USA (festő, fotó), *Judy Greff*, USA (festő), *Scott Griffin*, USA (festő), *John Scott Murdoch*, USA (festő), *Dr. Sbari S. Stoddard*, USA (festő), *Jan Conradi*, USA (író), *Lin White*, USA (festő) és *Sherab Rosen*, USA (festő) volt a csapaki művésztelep vendége.

A két művésztelep kiállítása Balatonfüreden a Kongresszusi Központban nyílt meg augusztus 17-én. A kiállítás ideje alatt kísérleti, dokumentációs videofilm fesztivál is látható. Ennek résztvevői: *Kaleta Doolin*, USA, „Backyard Ballet“ (11:43 perc), *Dawn Young*, USA, „Beneath The Surface“ (67 perc), *Alexander Timofeev*, Oroszország, „Skafandr“ (3 perc), *Szirtes András*, Magyarország, „Kedves lányom „ (83 perc), *Luis Valdovino*, USA, „Themes“ (28:24 perc), *Marilyn Hunt*, USA, „Dancing from the Heart“ (48 perc), *Nicole Oppen*, USA, „Song of Hannah“ (45 perc), *Noriko Takabishi és Mitsu Haraguchi*, USA, „Tropical Fantasy“ (4 perc). Széchy Beáta

Pályázati felhívás

Városok és a kreatív média

Az UNESCO idén a világ minden tájáról várja a fiatal művészeket, hogy vegyenek részt a „Városok és a kreatív média“ címet viselő idei díj elnyerésében. A díj célja, hogy fiatal, feltörekvő művészeket bátorítson, hogy azok új kifejezési formákkal álljanak elő új médiumokat és technológiákat használva és kifejezve, hogy a városi környezetet hogyan lehet kreatív termékké formálni.

A jelentkezési határidő:

2005. szeptember 14.

Minden projekt-tervezetet a hivatalos jelentkezési honlapon, online kell eljuttatni, ahol a résztvevők további részletes információt is találhatnak (az altémák leírását, általános irányvonalakat, jelentkezési feltételeket, stb.). Minden jelentkezésnek angolul kell íródnia.

A teljes díjazás pénzbeli értéke 10.000 USD. Továbbá a Koreai Köztársaság Szöul városában található Nabi Központ egy „Speciális Tiszteletbeli Dicséret“ kategóriát is tervez a díj mellé olyan megvalósított projektek számára, amelyek Szöul városi környezetében is megtestesülhetnek.

A díjnyertes projekteket egy nemzetközi zsűri fogja kiválasztani, amelynek tagjait az öt nagy geokulturális régióból (Áfrika, Arab Országok, Ázsia - Csendes Óceáni térség, Európa - Észak-Amerika, valamint Latin Amerika - Karibi térség) választják.

További információ, jelentkezés:

www.nabi.or.kr/unesco_award

unesco_award@nabi.or.kr

digiarts@unesco.org

UNESCO DigiArts honlap:

<http://portal.unesco.org/digiarts>

Friss Európa a KOGART Házban a végzősök legjobbjaival

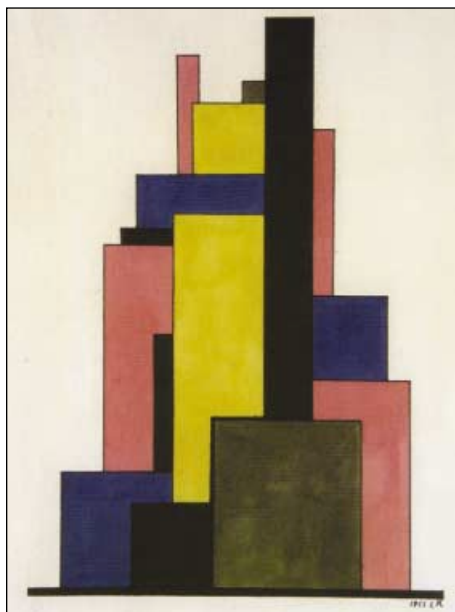
A KOGART Házban rendezett 2004. évi Friss című kiállítás sikere után a Friss Európa című tárlaton a rendezők Csehország, Lengyelország, Szlovákia, Ausztria és Franciaország 2005-ben diplomázó képzőművészeit együtt mutatják be a magyar képzőművészeti egyetem végzőseinek legjobbjaival kompetitív és összehasonlításra (minőség, oktatási rendszer), kitekintésre lehetőséget nyújtó kontextusban. A kiállítás legsikeresebb művésze KOGART ösztöndíjat, más művészek pedig a KOGART-hoz érkező felajánlások alapján további kapcsolódó díjakat kapnak.

A kiállítás október 16-ig tekinthető meg.

A Nyolcak és az aktivisták Debrecenben

Avantgárd színek és formák

A Nyolcak és az aktivisták címmel láthatott válogatást augusztusban a közönség a debreceni Medgyessy Ferenc Emlékmúzeumban. A kiállítás anyaga a híres Antal-Lusztig-gyűjteményből került ki. A magyar absztrakt festészet és szobrászat remekei sok látogatót vonzottak, ám annak sem kell bánkódnia, aki elmulasztotta felkeresni az időszakos tárlatot. A tervezett debreceni modern művészeti központban jövőre állandó kiállítás keretében kapnak helyet ezek az alkotások.

Czóbel Béla, Kassák Lajos, Moholy-Nagy László – festők, akiknek életműve egy-egy fejezet a magyar művészettörténetben. Alkotók, akiknek néhány most bemutatott munkáját még nem láthatta sem a debreceni, sem a magyar közönség, mivel a kulturális főváros pályázat apropóján a város vezetése a közelmúltban vette fel először a kapcsolatot a képek tulajdonosával, Antal Péterrel. A debreceni ügyvéd Magyarország egyik legnagyobb magánkollekcijával, a több ezer darabból álló Antal-Lusztig-gyűjteménnyel büszkélkedhet. A főként XIX–XX. századból származó alkotások – melyek között olyan nagyságok művei is szerepelnek, mint Aba-Novák Vilmos, Barabás Miklós, Czóbel Béla, Csók István, Csontváry Kosztka Tivadar, Mednyánszky László, Munkácsy Mihály, Rippl-Rónai József, Szinyei Merse Pál, Székely Bertalan – első darbjait még nagyapja, Lusztig Sámuel vásárolta. Antal Péter a dinasztia harmadik nemzedékének tagjaként úgy döntött, hogy a nemes gyűjtőhagyomány folytatása mellett megnyitja ajtáját a szakma és a nagyközönség előtt. A Medgyessy Ferenc Emlékmúzeumban most berendezett tárlaton két XIX. század eleji magyar csoportosulás, a Nyolcak és az aktivisták tagjainak (összesen tizenkilenc művész) mintegy negyven alkotását csodálhatta meg a látogató. A tárlatot a kulturális főváros pályázat koordinálására létrehozott Debrecen 2010 Programiroda szervezte, s a megnyitón a gyűjtemény tulajdonosa mellett részt vett Turi Gábor alpolgármester és Perneczky Géza, Németországban élő művészettörténész, aki kurátora és összeállítója is volt a kiállításnak.

Csak most kezd a diszkréció fátyla erről a gyűjteményről lehullani – írja a katalógusban Perneczky Géza –, és csak az utóbbi időben kapott

lábra a hír, hogy ez a gyűjtemény debreceni illetőségű. Több száz mű! – kelt útra az első riasztás. Aztán jött a helyesbítés: Valószínűleg több ezer mű! Mivel vannak adatok, amelyek a számoknál is sokkal rangosabbak, íme a harmadik variáns: Most már biztos, hogy itt vannak mindazok a főművek, amik évtizedeken át mint „kallódóak” szerepeltek a szakirodalomban vagy azok, amelyekről csak bizonytalan legendák keringtek eddig. A magyar művészet színe-jáva, ami soha nem volt elveszve, hanem csak elhalványult kissé, most megint előtérbe, igazi reflektorfénybe került.

S e figyelem a város tervei szerint meg is marad: jövő ősze felépül ugyanis Debrecenben Magyarország legnagyobb vidéki kiállítóhelye, ahol az Antal-Lusztig-gyűjtemény nagyobb lélegzetvételű válogatása is teret kap. A modern

művészeti központról – mely a kulturális főváros pályázat egyik kulcsprojektje – Gulyás Gábor, a Debrecen 2010 Programiroda vezetője elmondta: a város mintegy kétmilliárd forintot önrészt vállal a Kölcsey-központ részeként megvalósuló intézményből. A háromszintes, 3500 négyzetméteres kiállítóteret magába foglaló MODEM egy nagyobb és két kisebb teremben biztosít majd helyet állandó és időszakos tárlatoknak egyaránt. Előbbiben rendezik majd az időszakos kiállításokat, ahol a feltételek megfelelőek lesznek nagyszabású tárlatok bemutatására is, az egyik kisebb pedig állandó helyet biztosít az Antal-Lusztig-gyűjtemény legértékesebb darabjainak. Gulyás Gábor hozzátette, hogy a helyi alkotóművészek a 2008-ra felépülő városi képtárban kapnak majd állandó bemutatkozási lehetőséget.

Az avantgárd remekművekből most megrendezett kiállítás – ahogy Perneczky Géza fogalmaz – tehát csak egy fátylat lebbentett meg, mely mögött a mesék és csodák bőségszaruját láthattuk egy pillanatra felvillanni. *Kunfalvi Viktor*

A Magyar Fotográfia Napja

Fotóillusztrációk József Attila verseihez, a költő születésének 100. évfordulója alkalmából.

A kiállítás megtekinthető:

2005. augusztus 28-tól szeptember 21-ig, a Magyar Művelődési Intézetben (Bp., I. Corvin tér 8.).

A képeslapon megjelent képeket készítette: *Szita László, Ábonyi Maya, Kiszal Andrea, Király Erika, Boncsér Orsolya, Szita László, Czúni Imre, Ispánovics József, Király Erika, Keszttyű Katalin, Szivák Erzsébet, Andics Árpád, Ábonyi Maya.*

